

ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU

**PETROL VE LPG PİYASASI
FİYATLANDIRMA
RAPORU**

Eylül 2024

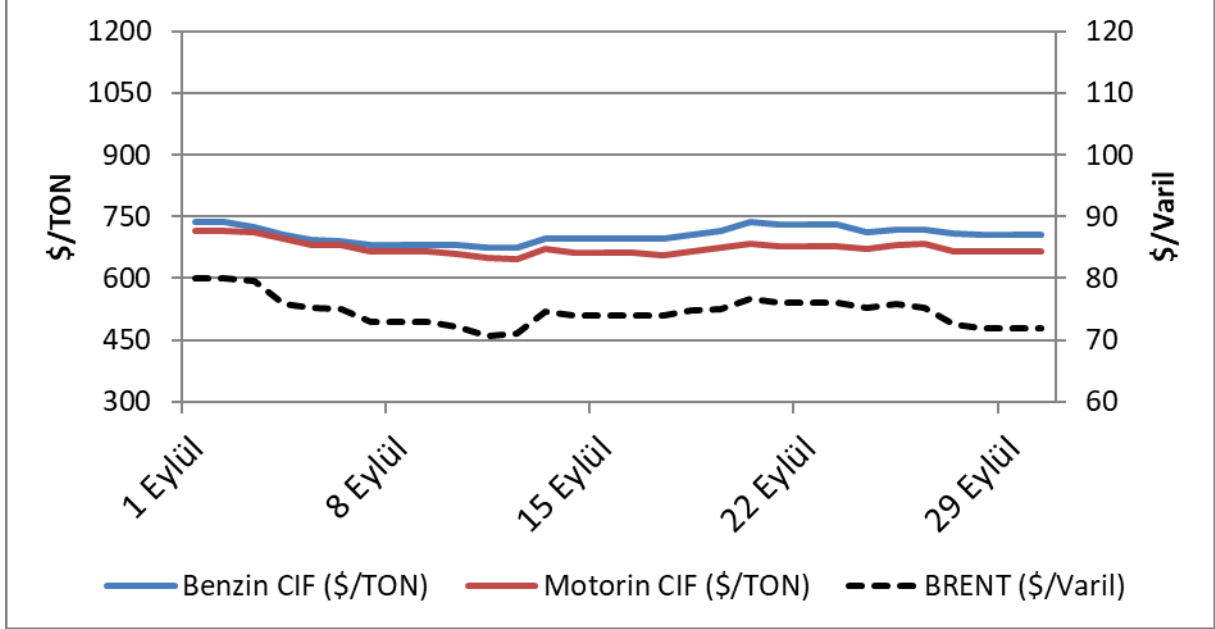
A. PETROL PİYASASI

1. Eylül Ayında Uluslararası Piyasalarda ve Türkiye’de Ürün Fiyatlarının Seyri

1.1. Uluslararası Piyasalar

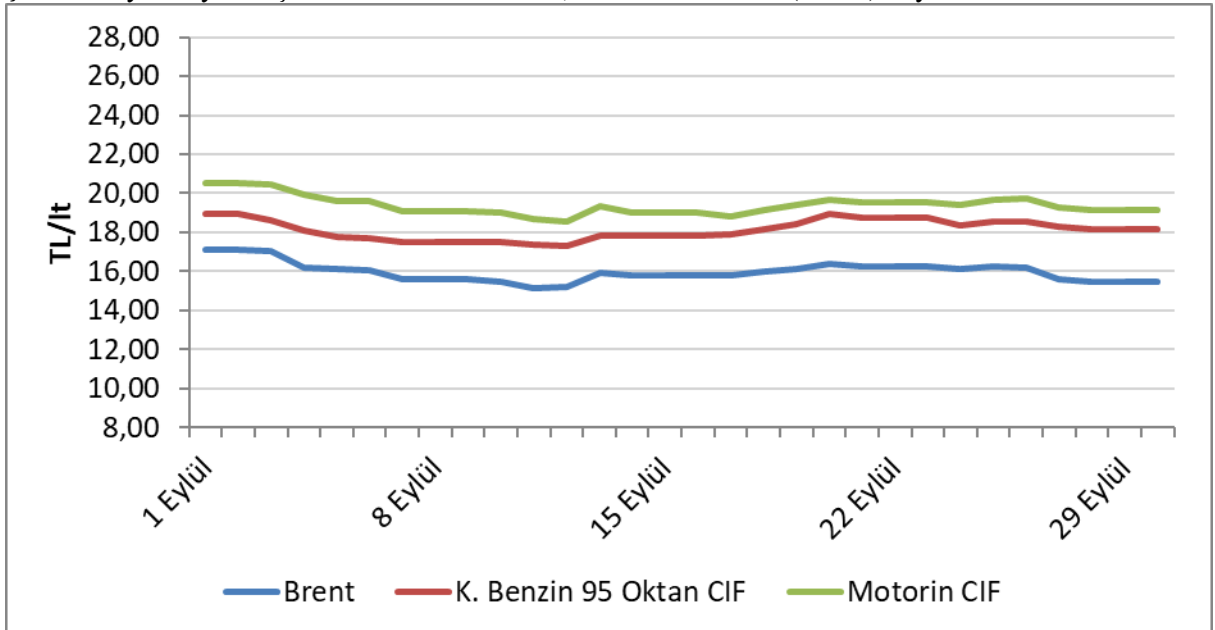
Ülkemizin takip ettiği Platts European Market Scan’da, CIF MED (Genova/Lavera) başlığı altında, benzin ve motorin ürünleri ile Brent tipi ham petrol (Dated-Brent) için yayımlanan fiyatlar Şekil-1’de sunulmuştur.

Şekil-1: Eylül Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan, Motorin ve Brent (Dated) Seyri-1

Söz konusu veriler TL/lt’ye çevrilerek Şekil-2’de sunulmuştur.

Şekil-2: Eylül Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan, Motorin ve Brent (Dated) Seyri-2

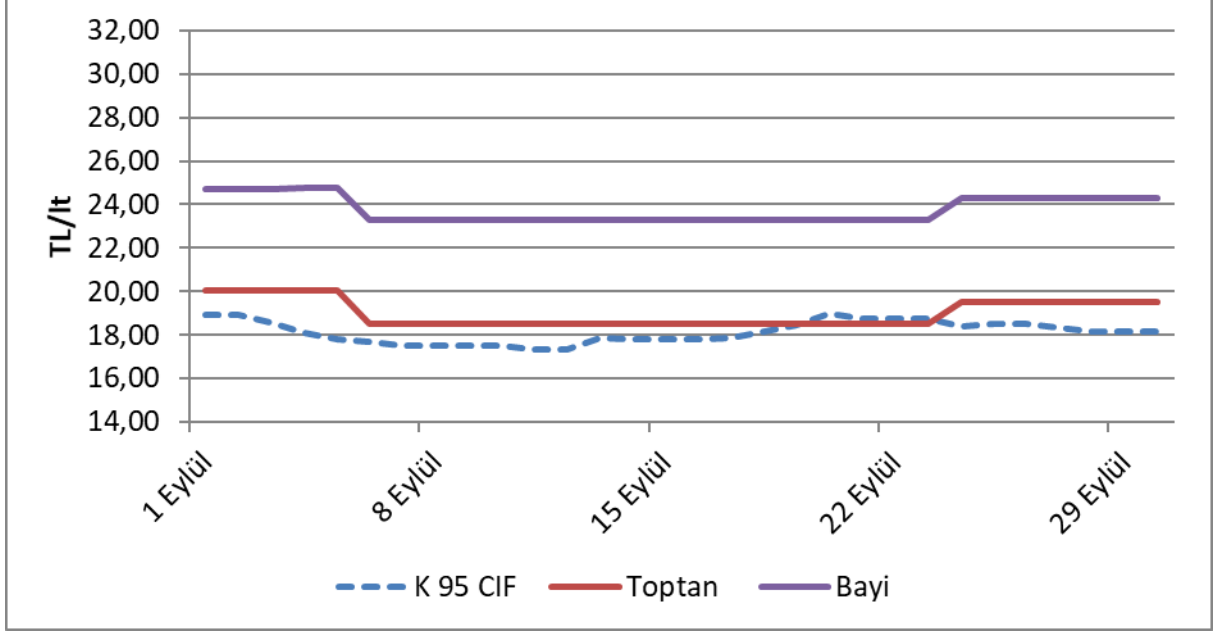

Yukarıdaki şekillerden anlaşılacağı üzere, benzin ve motorin fiyatlarında uluslararası piyasada Eylül ayına hafif düşüş seyri ile başlamış ve ikinci hafta sonu itibariyle tekrar yükselişe geçerek ay sonuna kadar bu seyri devam ettirdiği gözlenmiştir. Brent petrol varil fiyatının ortalama **74,60** dolar civarında gerçekleştiği görülmektedir.

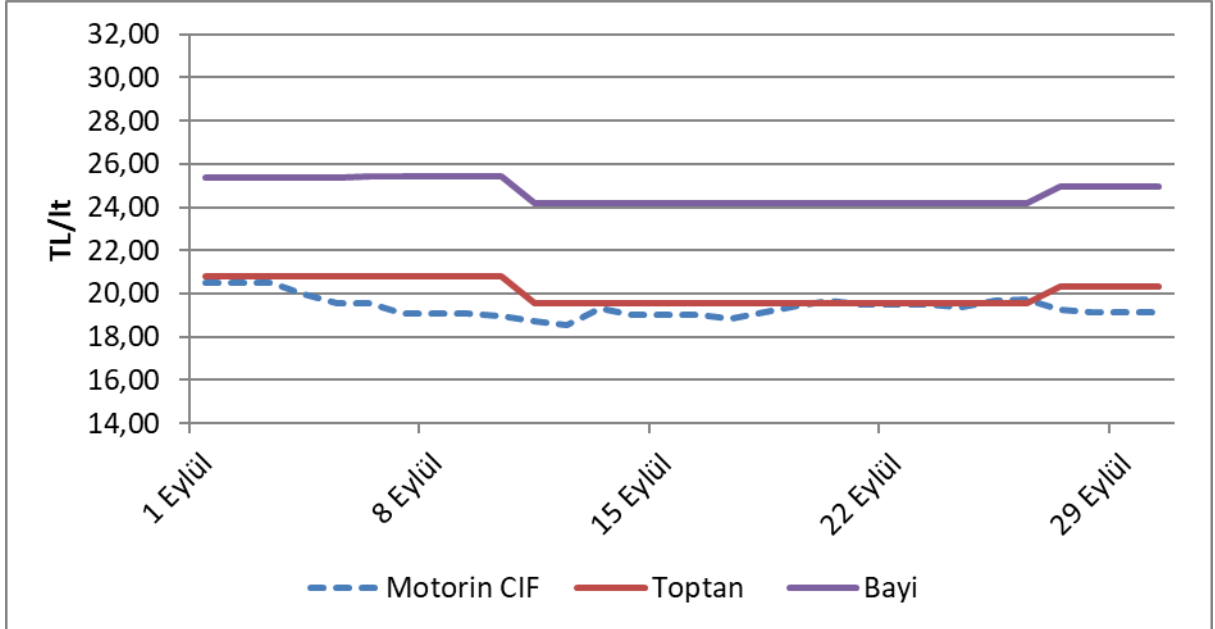
Türkiye

Ülkemizin takip ettiği Platts European Market Scan'da fiyatlar, günlük olarak yayımlanmakta iken, ülkemizde fiyatlar günlük güncellenmemekte olup söz konusu fiyatlardaki değişiklikler Dolar/TL kurundaki değişimler de dikkate alınarak belli bir metodolojiye göre nihai fiyatlara yansıtılmaktadır. Bu çerçevede, yurt içi kurşunsuz benzin 95 oktan ve motorinin vergisiz fiyatlarının Eylül ayındaki seyri Şekil-3 ve Şekil-4'te sunulmuştur.

Şekil-3: Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Yurt İçi Vergisiz Fiyatının Seyri (TL/lt)

Şekil-4: Motorin Yurt İçi Vergisiz Fiyatının Seyri (TL/lt)

Eylül ayı boyunca uluslararası piyasalardaki fiyatlara bağlı olarak kurşunsuz benzin 95 oktan ve motorinin fiyatları ülkemizde değişim göstermiş ve vergisiz bayi satış fiyatı ortalaması 95 oktan kurşunsuz benzin için 23,77 TL/lt ve motorin için 24,68 TL/lt olarak gerçekleşmiştir.

2. Eylül Ayı Benzin ve Motorin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası)

Bu bölümde, gösterge niteliğinde olması açısından, İstanbul Avrupa Yakasında oluşan benzin ve motorinin vergili fiyatlarının Eylül ayı boyunca nasıl seyrettiği ve nihai fiyat içerisindeki paylarının dağılımı incelenmektedir.

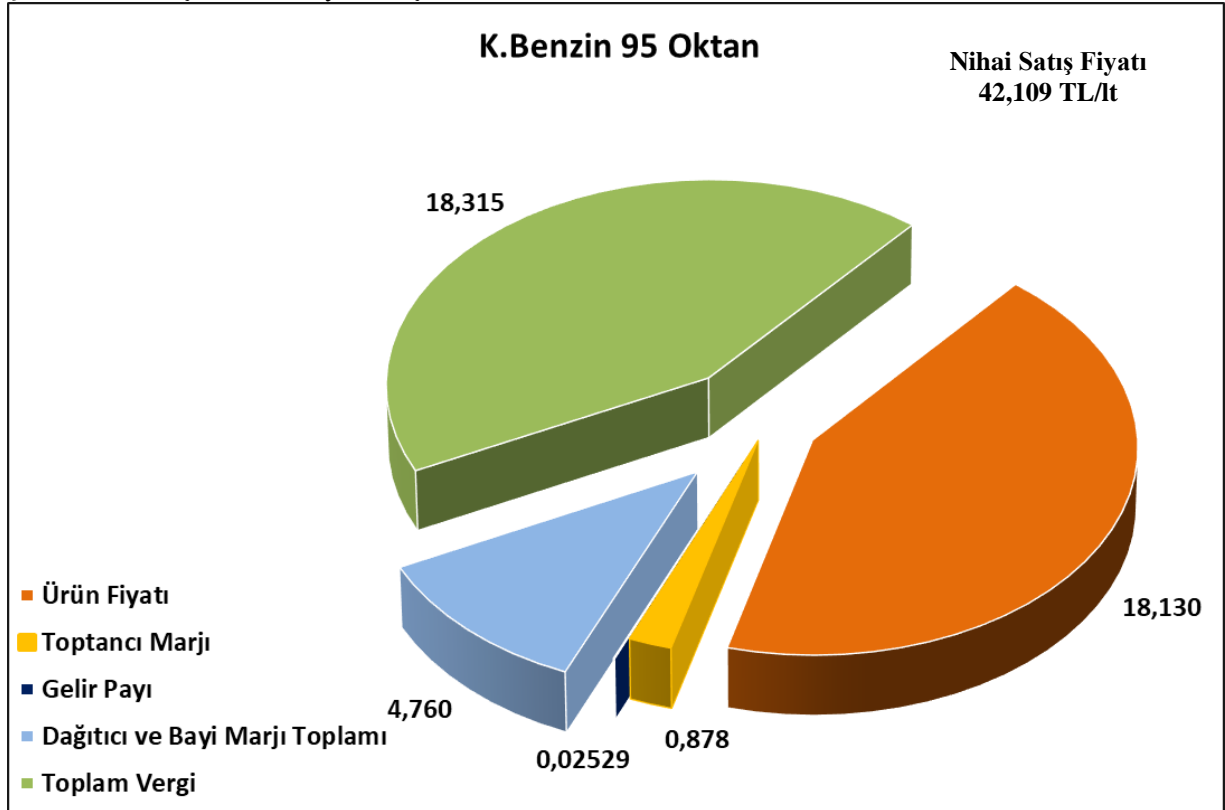
2.1 Benzin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası – Bir Litre)

Hâlihazırda resmi olarak tanımlı benzin türleri “Kurşunsuz Benzin 95 Oktan”, “Kurşunsuz Benzin 95 Oktan (E10)”, “Kurşunsuz Benzin 98 Oktan” ve “Kurşunsuz Benzin 98 Oktan (E10)” olmak üzere dört adettir. Ancak, bu ürünlerden sadece 95 oktan kurşunsuz benzin akaryakıt istasyonlarında yaygın olarak satılmaktadır. Bu ürünün İstanbul Avrupa yakası için pay dağılımı Tablo-1’de ve Şekil-5’te yer almaktadır.

Tablo-1: Benzin Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Ay	Ürün	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı	Toplam Vergi	Nihai Satış Fiyatı
Eylül	K.Benzin 95 Oktan	18,130	0,878	0,02529	4,760	18,315	42,109
Ağustos	K.Benzin 95 Oktan	19,912	0,884	0,02529	4,542	18,628	43,992

Şekil-5: Yurt İçi Benzin Fiyat Oluşumu

Tablo-1 ve Şekil-5 incelendiğinde, Eylül ayında ortalama olarak 42,109 TL/lt düzeyindeki 95 oktan kurşunsuz benzin nihai litre fiyatının %43,55’lik kısmının vergi ve gelir payı, %43,06’lık kısmının ürün maliyeti ve %13,39’luk kısmının ise piyasada faaliyet gösteren şirketlerin brüt kâr marjından oluştuğu görülmektedir.

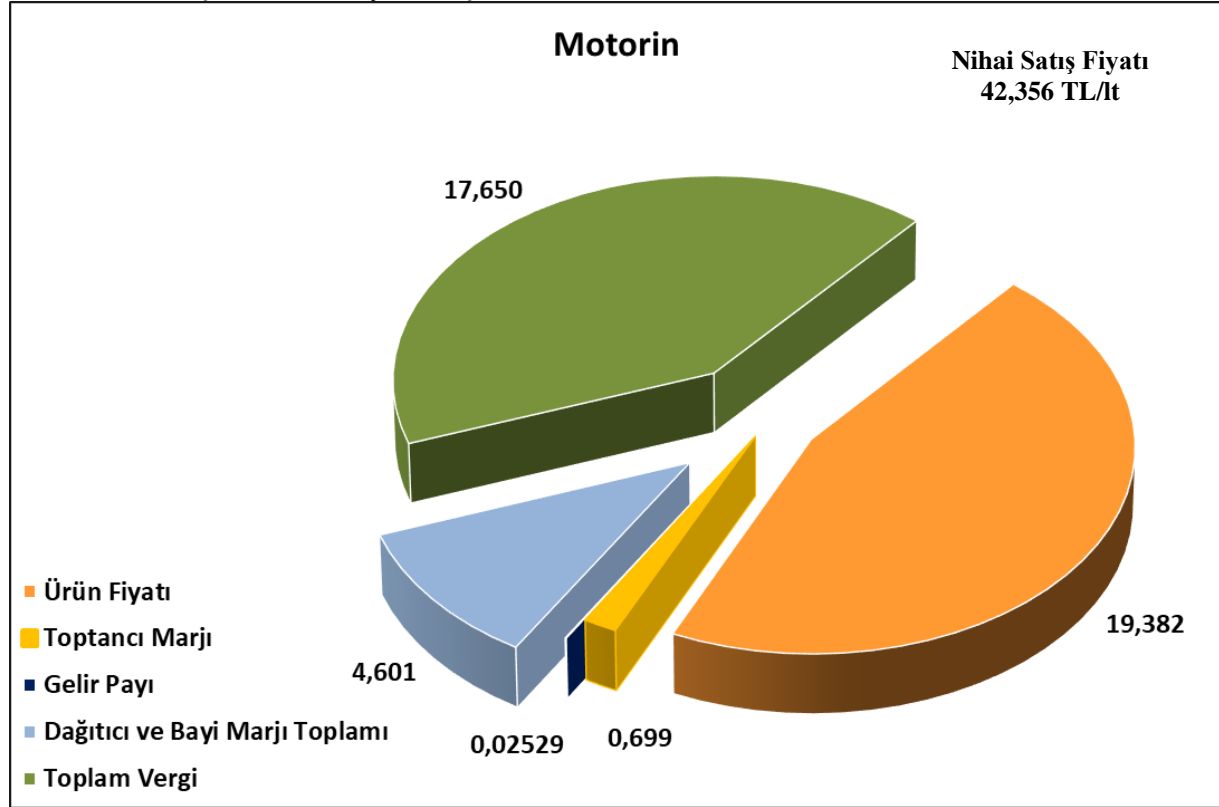
2.2 Motorin Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası – Bir Litre)

Hâlihazırda resmi olarak tanımlı tek motorin türü bulunmaktadır. Akaryakıt istasyonlarında farklı ticari isimlerle satılan motorin türlerinin tamamı halk arasında “Eurodizel” olarak da bilinen kükürt miktarı 10 ppm olan motorindir. Motorin için İstanbul Avrupa yakası için pay dağılımı Tablo-2’de ve Şekil-6’da yer almaktadır.

Tablo-2: Yurt İçi Motorin Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Ay	Ürün	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı	Toplam Vergi	Nihai Satış Fiyatı
Eylül	Motorin	19,382	0,699	0,02529	4,601	17,650	42,356
Ağustos	Motorin	20,508	0,793	0,02529	4,416	17,857	43,599

Şekil-6: Yurt İçi Motorin Fiyat Oluşumu

Tablo-2 ve Şekil-6 incelendiğinde, Eylül ayında ortalama olarak 42,356 TL/lt düzeyindeki motorin nihai litre fiyatının %41,73’lük kısmının vergi ve gelir payı, %45,76’lık kısmının ürün maliyeti, %12,51’lik kısmının ise piyasada faaliyet gösteren şirketlerin brüt kâr marjından oluştuğu görülmektedir.

3. AB ve Türkiye Eylül Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Fiyat Karşılaştırması

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin onbirinci fıkrası "*Rafinerici ve dağıtıcı lisansı kapsamında yapılan piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatlar, en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu dikkate alınarak, lisans sahipleri tarafından hazırlanan tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirilir.*" hükmünü haiz olup, söz konusu düzenlemeler çerçevesinde akaryakıt fiyatları Kurumumuz tarafından takip edilmektedir. Öte yandan, akaryakıt ürünlerine uygulanan vergi miktarları Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmektedir. Eylül ayında Türkiye ve AB ülkelerinde kurşunsuz benzin 95 oktanın ortalama vergisiz ve vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-3'te yer almaktadır. Vergisiz fiyatların bileşenleri; ürün fiyatı, toptancı marjı, dağıtıcı marjı ve bayi marjıdır.

Tablo-3: Türkiye-AB Ülkeleri Eylül Ayı Kurşunsuz Benzin 95 Oktan Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
Almanya	25,50	64,42	60,41
Yunanistan	26,76	66,73	59,90
Hollanda	28,72	71,23	59,68
Finlandiya	27,64	68,15	59,44
İtalya	27,10	66,68	59,35
İrlanda	27,06	65,45	58,65
Slovenya	24,41	56,72	56,96
Fransa	28,41	65,46	56,61
Portekiz	27,28	62,66	56,46
Malta	22,17	50,68	56,25
Avusturya	24,81	56,67	56,22
AB 27 Ortalaması	27,13	61,90	56,17
Danimarka	31,79	72,10	55,91
Letonya	25,59	57,45	55,46
Belçika	26,60	59,65	55,41
İsveç	25,80	56,02	53,94
Slovakya	26,17	56,53	53,71
Hırvatistan	26,64	57,51	53,69
Çek Cumhuriyeti	25,26	53,98	53,20
Lüksemburg	26,37	55,13	52,17
Estonya	29,05	60,41	51,91
Litvanya	25,18	51,80	51,38
Romanya	26,88	53,54	49,80
İspanya	29,35	57,14	48,64
Polonya	27,94	54,00	48,26
Macaristan	29,30	56,18	47,84
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	28,27	53,44	47,09
Bulgaristan	26,34	48,08	45,22
Türkiye	23,77	42,109	43,55

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

4. AB ve Türkiye Eylül Ayı Motorin Fiyat Karşılaştırması

Eylül ayında Türkiye ve AB ülkelerinde motorinin ortalama vergisiz ve vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-4'te yer almaktadır.

Tablo-4: Türkiye-AB Ülkeleri Eylül Ayı Motorin Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
İtalya	27,47	62,00	55,69
Fransa	27,25	60,34	54,83
İrlanda	28,30	62,51	54,73
Slovenya	26,40	58,32	54,73
Malta	20,92	45,76	54,30
Belçika	28,76	62,26	53,81
Almanya	26,95	58,29	53,76
Avusturya	27,79	56,91	51,17
Portekiz	28,46	58,01	50,94
AB 27 Ortalaması	28,24	57,53	50,91
Letonya	27,89	56,18	50,36
Danimarka	30,16	60,23	49,92
Hollanda	30,55	60,96	49,88
Finlandiya	32,89	64,72	49,19
Litvanya	26,47	50,79	47,89
Romanya	28,35	53,50	47,00
Yunanistan	30,88	58,20	46,93
Hırvatistan	30,34	57,12	46,89
Çek Cumhuriyeti	27,61	51,55	46,44
Lüksemburg	28,29	52,61	46,22
Macaristan	30,78	56,87	45,89
Polonya	29,30	54,12	45,87
Slovakya	29,19	53,53	45,47
İsveç	30,86	56,02	44,92
İspanya	29,05	52,50	44,66
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	30,99	55,36	44,02
Bulgaristan	26,92	47,29	43,08
Estonya	31,41	54,57	42,45
Türkiye	24,68	42,356	41,73

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

NOTLAR:

- Akaryakıt istasyonlarında satılan benzin türleri “K. Benzin 95 Oktan” ve “K. Benzin 95 Oktan (Diğer)” başlığı altında yer almakta olup, diğer başlığı altında satılan ürünler şirketten şirkete farklı isimler alabilmektedir. Diğer taraftan Ülkemizde piyasaya akaryakıt olarak arz edilen veya dolaşımında bulunan benzin türlerinin, Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan, "TS EN 228 Otomotiv Yakıtları-Kurşunsuz Benzin- Özellikler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması zorunludur. Dolayısıyla teknik düzenlemeler açısından K. Benzin 95 Oktan ve K.Benzin 95 Oktan (Diğer) arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır ve ikisi de her türlü benzinli araçta güvenle kullanılabilir.

- Akaryakıt istasyonlarında satılan motorin türleri, “Motorin” ve “Motorin (Diğer)” başlığı altında yer almakta ve diğer ürün kategorisinde satılan motorin için farklı şirketler farklı markalar kullanabilmektedir. Akaryakıt istasyonlarında satılan motorin türlerinin tamamı Avrupa standartlarında (eurodizel) ürünlerdir ve her türlü araçta güvenle kullanılabilir. Mevzuat açısından ülkemizde tek bir motorin standardı bulunmakta olup, motorin ürünlerinin Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanan, "TS EN 590 Otomotiv Yakıtları-Dizel (Motorin)-Gerekler ve Deney Yöntemleri" standardına uygun olması gerekir. Standartlar gereği bütün motorin türlerinde azami kükürt miktarının 10 mg/kg olması zorunludur. Motorin (Diğer) başlığı altında farklı markalarla satılan motorinin bazı katkı maddeleriyle ilave özellik kazandırıldığı ifade edilmektedir; ancak, bu ürünlerin standartlara uygunluğa ilave olarak, ifade edilen özellikleri taşıyıp taşımadığına dair herhangi bir kontrol ya da denetim bulunmamaktadır. Dolayısıyla teknik düzenlemeler açısından Motorin ve Motorin (Diğer) arasında herhangi bir fark bulunmamaktadır ve ikisi de dizel araçlarda güvenle kullanılabilir.

- 02/05/2024 tarihli ve 12599 sayılı Kurul Kararı gereğince, 8730 Sayılı Farklılaştırılmış Akaryakıtlara İlişkin Kurul Kararının 6. maddesinde yapılan değişiklik ile; 15/05/2024 tarihinden itibaren akaryakıt istasyonlarında yapılan satışlarda, farklılaştırılmış olsun veya olmasın aynı tür akaryakıtlar için fiyat farkı uygulanmayacaktır.

Tanımlar:

1. Ürün Fiyatı: Ürün Fiyatları Platts European Market Scan da CIF MED (Genova/Lavera) \$/TON olarak yayımlanmaktadır.

Platts European Market Scan da CIF MED (Genova/Lavera) başlığı altında K. Benzin 95 Oktan ve motorin için yayımlanan günlük fiyatların ortalamasının, TCMB tarafından belirlenen gösterge niteliğindeki ABD doları döviz satış kuru ve ürünün yoğunluğu ile çarpılması ile bulunan fiyattır. Uluslararası piyasalarda ürün fiyatları ham petrol fiyatlarından farklı yönde hareket edebildiği için (örneğin ham petrol fiyatları azalırken benzin fiyatlarının artması vb.) ürün fiyatlarının direk olarak ham petrol fiyatlarıyla ilişkilendirilmesi yanıltıcı olabilmektedir.

2. Toptancı Marjı: Rafinerici veya dağıtıcılar tarafından ürün fiyatı üzerine eklenen marjdır.

3. Gelir Payı: Ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının tutulabilmesi için tüketici fiyatlarına ilave edilen rakamlardır. Benzin türleri ve motorin türleri için 2024 yılı gelir payı 0,02529 TL/lit olarak belirlenmiştir.

4. Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı: Ürünlerin temin edilmesinden (Rafineriden, ithalat yoluyla veya diğer dağıtıcılardan) son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar maliyetleri içeren marjdır.

5. Toplam Vergi: Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisinin (KDV) toplamıdır.

Benzin Türleri için (95 Oktan)	ÖTV 11,2965 TL/lit	KDV oranı %20
Motorin Türleri için	ÖTV 10,5902 TL/lit	KDV oranı %20

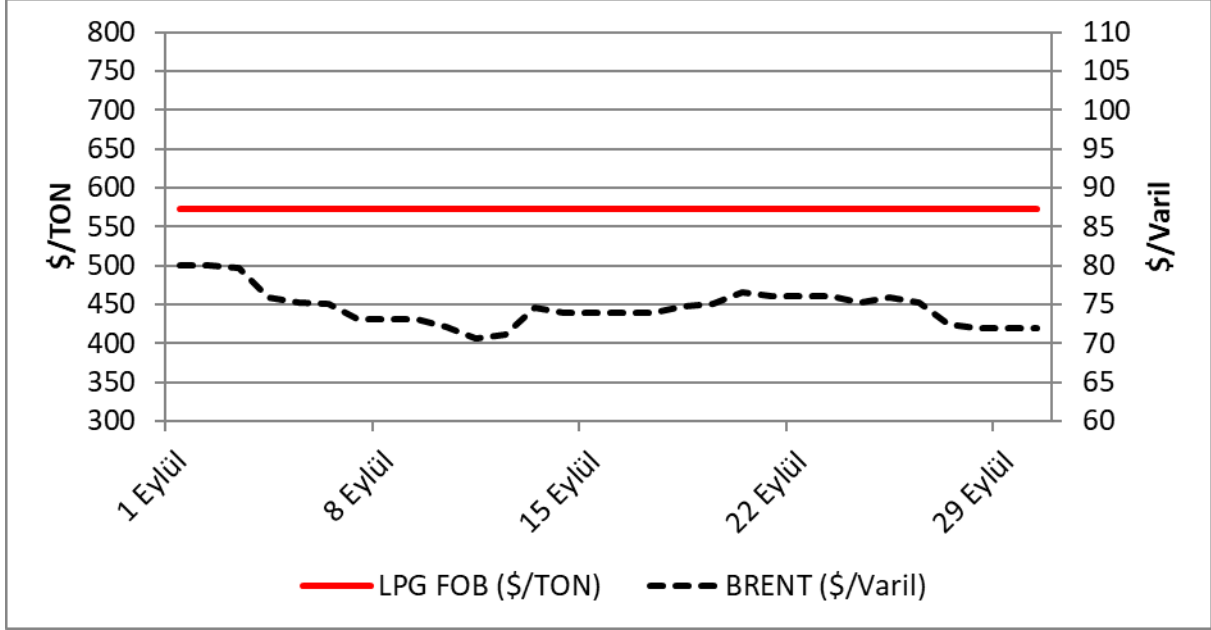
B. LPG PİYASASI

1. Eylül Ayında Uluslararası Piyasalarda ve Türkiye’de Ürün Fiyatlarının Seyri

1.1 Uluslararası Piyasalar

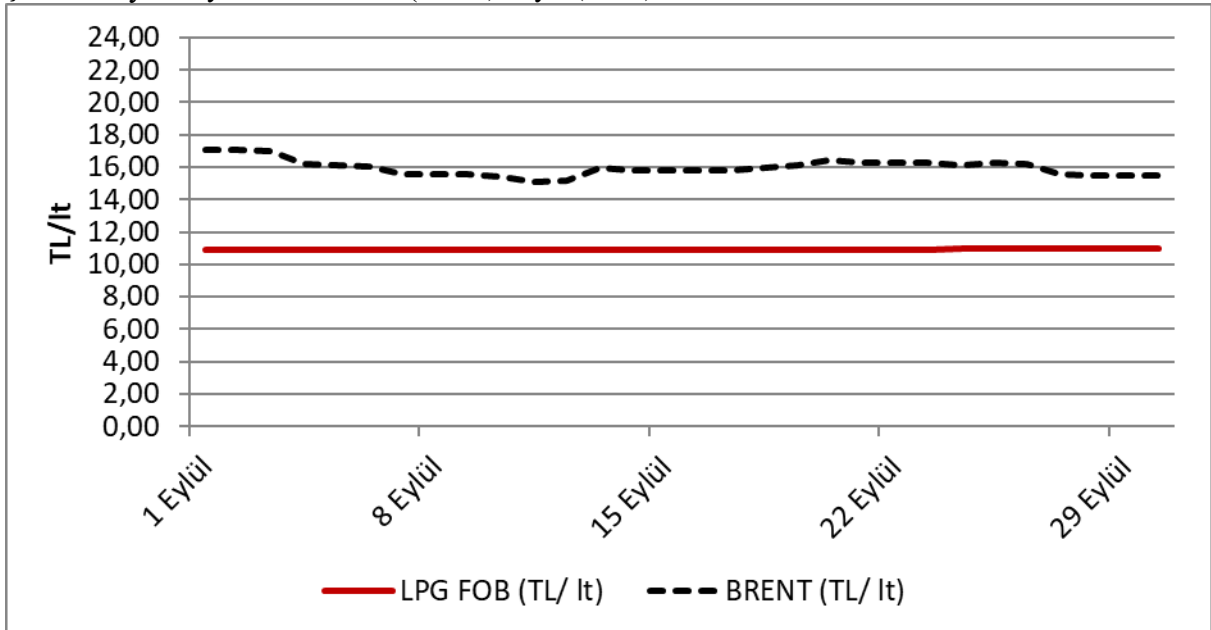
Ülkemiz LPG ürün fiyatları Sonatrach piyasa fiyatları referans alınarak takip etmekte olup söz konusu Sonatrach fiyatları, Propan ve Bütan olmak üzere ayda bir kez güncellenmektedir. Referans fiyat hesaplanırken söz konusu piyasada yayımlanan Bütan fiyatının %70’i ve Propan fiyatının %30’u alınmaktadır. Bu kapsamda karışım LPG (FOB) ürünü ve Brent tipi ham petrol (Dated-Brent) için yayımlanan fiyatlar Şekil-7’de sunulmuştur.

Şekil-7: Eylül Ayı LPG (\$/Ton) ve Brent (Dated-\$/Varil) Fiyat Seyri

Söz konusu veriler TL/lt’ye çevrilerek Şekil-8’de sunulmuştur.

Şekil-8: Eylül Ayı LPG ve Brent (Dated) Seyri (TL/lt)

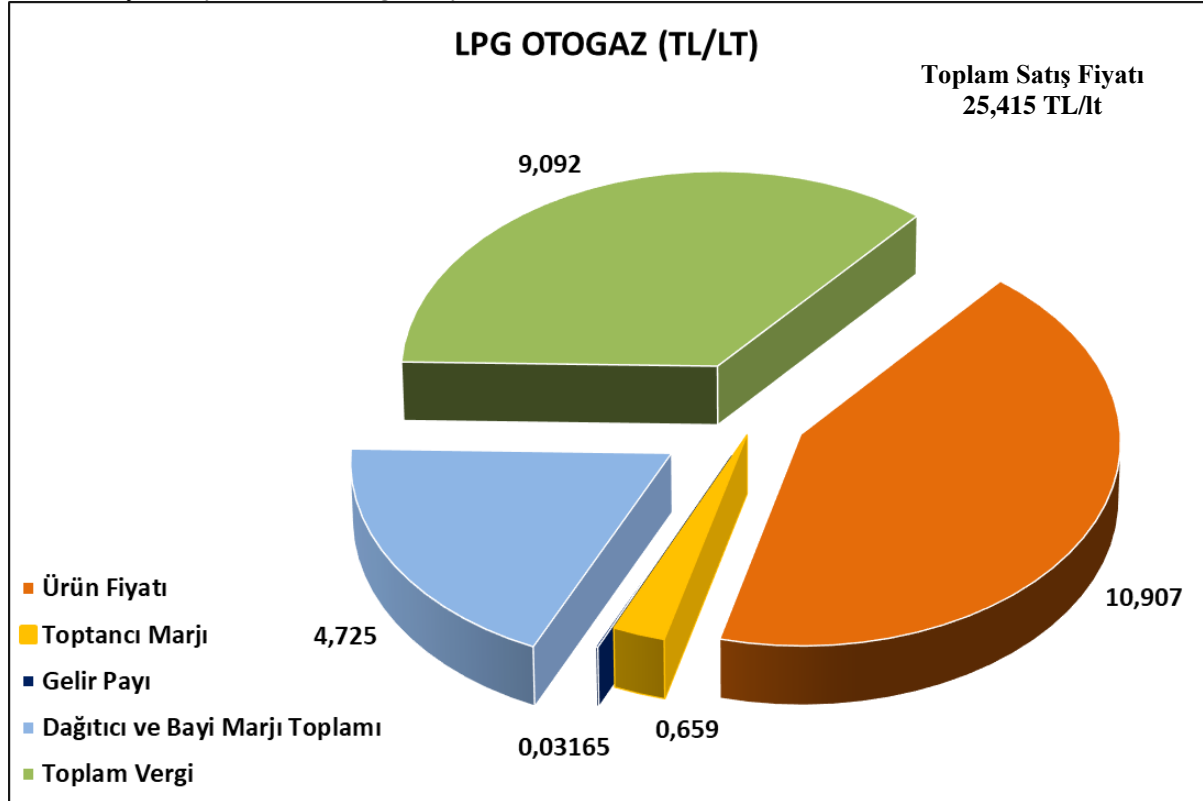
2. Eylül Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Oluşumu (İstanbul Avrupa Yakası)

Bu bölümde, gösterge niteliğinde olması açısından, en yüksek hacimli ilk sekiz firmaya ait İstanbul Avrupa Yakası vergiler dahil LPG (Otogaz) fiyatlarının son 12 aylık dönemde nasıl seyrettiği ve nihai fiyat içerisindeki payların dağılımı Tablo-5 ve Şekil-9'da incelenmektedir.

Tablo-5: Yurt İçi Otogaz Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Dönem	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marj Toplamı	Toplam Vergi	Toplam Fiyat
2024 Eylül	10,907	0,659	0,03165	4,725	9,092	25,415
2024 Ağustos	9,727	0,014	0,03165	5,072	8,797	23,642
2024 Temmuz	9,490	0,000	0,03165	5,122	8,648	23,292
2024 Haziran	8,124	0,780	0,03165	4,207	7,506	20,649
2024 Mayıs	8,904	0,864	0,03165	3,929	7,623	21,351
2024 Nisan	10,120	0,926	0,03165	3,767	7,846	22,690
2024 Mart	10,171	0,532	0,03165	3,610	7,746	22,091
2024 Şubat	9,196	0,525	0,03165	3,411	7,510	20,675
2024 Ocak	8,934	0,080	0,03165	3,602	7,407	20,055
2023 Aralık	8,698	0,640	0,01998	3,058	6,366	18,782
2023 Kasım	8,699	0,639	0,01998	3,028	6,360	18,746
2023 Ekim	8,842	0,496	0,01998	2,959	6,346	18,664

Şekil-9: Eylül Ayı Yurt İçi Otogaz Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Tablo-5 ve Şekil-9'dan da görüleceği üzere Eylül ayında 25,415 TL/lt düzeyindeki LPG (Otogaz) nihai litre fiyatının %35,90'lık kısmı vergilerden ve gelir payından, %42,92'lik kısmı ürün fiyatından, %21,18'lik kısmı toptancı, dağıtıcı ve bayi marjından oluşmaktadır.

3. AB ve Türkiye Eylül Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Karşılaştırması

Ülkemizde otogaz için uygulanan vergi miktarlarını Hazine ve Maliye Bakanlığı belirlemektedir. Eylül ayında Türkiye ve AB ülkelerinde otogazın vergili fiyatları ile litre başına alınan ve büyükten küçüğe sıralanmış vergi oranları Tablo-6'da sunulmaktadır. Aynı tabloda, ülke bazında otogazın bir litresinin TL cinsinden vergisiz fiyatları da yer almaktadır.

Tablo-6: Türkiye-AB Ülkeleri Eylül Ayı LPG (Otogaz) Fiyat Karşılaştırması

Ülke	Vergisiz Fiyatlar (TL/LT)	Vergili Fiyatlar (TL/LT)	Vergi Oranı (%)
Portekiz	17,67	33,13	46,68
Almanya	20,33	37,26	45,43
Estonya	14,52	26,19	44,54
Letonya	16,27	29,15	44,20
Hollanda	16,02	28,07	42,92
Litvanya	14,56	25,00	41,74
İtalya	16,81	27,30	38,44
Türkiye	16,29	25,415	35,90
Polonya	16,12	25,10	35,80
Slovenya	23,87	35,01	31,82
Macaristan	23,68	34,27	30,90
Slovakya	18,86	27,09	30,39
Çek Cumhuriyeti	17,98	25,69	30,02
Romanya	18,52	26,39	29,82
Fransa	26,83	37,43	28,33
Lüksemburg	20,18	26,28	23,20
İspanya	28,49	36,03	20,94
Hırvatistan	23,50	29,72	20,94
Bulgaristan	18,23	22,34	18,40
Belçika	23,60	28,56	17,36

Kaynak: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en

TANIMLAR:

1. Ürün Fiyatı:

Ülkemiz LPG ürün fiyatları bakımından referans olması açısından Sonatrach piyasa fiyatlarını takip etmekte olup, bahse konu piyasada LPG fiyatları Propan ve Bütan olmak üzere ayda bir kere yayımlanmaktadır.

Hesaplama yapılırken söz konusu piyasada yayımlanan “Bütan” fiyatının %70’i ve “Propan” fiyatının %30’u alınır ve hesaplanan rakam, her gün için TCMB tarafından belirlenen gösterge niteliğindeki ABD doları döviz satış kuru ve ürünün yoğunluğu ile çarpılması ile bulunan fiyattır.

Uluslararası piyasalarda LPG fiyatları ayda bir defa yayımlandığı için ve ham petrol fiyatlarından farklı yönde hareket edebildiği için (örneğin ham petrol fiyatları azalırken otogaz fiyatlarının artması vb.) ürün fiyatlarının direk olarak ham petrol fiyatlarıyla ilişkilendirilmesi yanlıtıcı olabilmektedir.

2. Toptancı Marjı: Rafinerici veya dağıtıcılar tarafından ürün fiyatı üzerine eklenen marjdır.

3. Gelir Payı: Ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının tutulabilmesi için tüketici fiyatlarına ilave edilen rakamlardır. LPG için 2024 yılı gelir payı 0,0316512 TL/lit olarak belirlenmiştir.

4. Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı: Ürünlerin temin edilmesinden (Rafineriden, ithalat yoluyla veya diğer dağıtıcılardan) son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar maliyetleri içeren marjdır.

5. Toplam Vergi: Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisinin (KDV) toplamıdır.

LPG (Otogaz) için	ÖTV 8,6722 TL/kg	KDV oranı %20
-------------------	------------------	---------------